

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

Natura 2000-områdets namn och områdeskod

Östa SE0210369

Områdestyp/status

SAC (Särskilt bevarandeområde enligt EU:s art- och habitatdirektiv).

Större delen av området ingår i naturreservatet Östa.

Regeringen godkände utpekande av området i januari 1997.

Tidigare bevarandeplan fastställdes av Länsstyrelsen i november 2006.

Denna bevarandeplan fastställdes av Länsstyrelsen den 15 december 2016.

Områdets storlek

958,2 ha

Ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet

Kod	Namn	Areal
3160	Myrsjöar	1,0 ha
3210	Större vattendrag	317,0 ha
3260	Mindre vattendrag	0,6 ha
6270	*Silikatgräsmarker	4,3 ha
6410	Fuktängar	0,2 ha
7110	*Högmosse	170,0 ha
7140	Öppna mossar och kärr/gungflyn	21,0 ha
8230	Hällmarkstorräng	0,6 ha
9010	*Taiga	52,0 ha
9050	Näringsrik granskog	7,5 ha
9060	Åsbarrskog	11,7 ha
9080	*Lövsumpskogar	4,3 ha
91D0	*Skogsbevuxen myr	8,2 ha

* Bevarandet av naturtypen har hög prioritet inom EU.

Naturtypernas utbredning visas på karta, bilaga 1.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivets bilaga 2

1383 Hårklomossa (*Dichelyma capillaceum*) (ej regeringsanmält)

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

Ägarförhållanden

Heby Kommun.

Kommun

Heby.

Översiktlig beskrivning av området

Området utgörs av en halvö i Färnebofjärden, som är en del av Nedre Dalälven. Området domineras av Enköpingsåsen som genomkorsar området i nordväst-sydostlig riktning. Åsen når som mest ca: 20 m över omgivande vatten. Längs halvöns norra strand finns två stora och välutvecklade högmossar, Stormossen och Joksmossen. Mellan dessa högmossar återfinns bl.a. en välutvecklad tallmosse.

Östa domineras av barrskog, där tallen är vanligast. Lövskog förekommer främst i anslutning till odlad mark, vid bebyggelse samt på fuktig mark. Skogen är till stora delar präglad av ett produktionsinriktat skogsbruk med begränsade naturvärden. Det finns dock delar av skogen där skogsbruket bedrivits på ett sådant sätt att det idag fortfarande finns så höga naturvärden att skogen bör skyddas på dessa platser. Dessa områden har i denna plan klassats som naturtyperna taiga, skogsbevuxen myr eller näringsrik granskog.

Fastmarkernas och åsens fältskikt domineras av ris, och Stormossen och Joksmossen har typisk högmossevegetation. Vass, säv och fräken finns i varierande omfattning längs stränderna. I området finns odlingsmark. Den är huvudsakligen belägen längs med halvöns västra strand och i södra delen av området och utgörs till största delen av åkermark.

Läget vid vattnet på den utskjutande åsen har lockat människor till Östa sedan lång tid. Boplatser har påträffats ända ifrån stenåldern. Idag utgör området ett populärt besöksmål och friluftsområde för badare, bärplockare, båtfarare m.m.

Bevarandesyfte

Bevarandesyftet med Natura 2000-området Östa är att bevara eller återställa gynnsamt tillstånd för de prioriterade bevarandevärden som anges nedan. Även prioriterade bevarandeåtgärder anges nedan.

Länsstyrelserna ska enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ta fram bevarandesyften för alla Natura 2000-områden. Bevarandesyftet används tillsammans med beskrivningarna av områdets livsmiljöer och arter vid tillståndsprövningar som rör området, enligt 7 kap 28a – 29§§ miljöbalken.

Bevarandesyftet ger även vägledning om hur myndigheterna behöver arbeta för att prioritera Natura 2000-områden i det fortsatta skyddsarbetet enligt 7 kap. 27 § miljöbalken och 16 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

Prioriterade bevarandevärden:

- Naturtyperna myrsjöar, större och mindre vattendrag, silikatgräsmarker, högmossa, öppna mossar och kärr, taiga, näringsrik granskog, åsbarrskog, skogbevuxen myr och lövsumpskog.
- Arten hårklomossa.

Motivering: Naturaområdet domineras av Enköpingsåsen som går genom området i en nordvästlig riktning. Berggrunden består till största delen av granit. Östa är en populär friluftslivslokal som är belägen på en halvö i Färnebofjärden; en del av Dalälven. Bra fiske och stränder lockar människor att spendera sin fritid här.

Prioriterade bevarandeåtgärder:

- För att de Natura 2000-naturtyper och arter som är knutna till Nedre Dalälven och dess strandnära miljöer skall nå och/eller bibehållas i gynnsamt bevarandetillstånd bör en större och mer naturlig vattenståndsväxling skapas. Det bör därför utredas vilka effekter en mer naturvårdsanpassad reglering av Nedre Dalälven får på övriga samhällsintressen så som energiförsörjning, jordbruk, säkerhet, turism och friluftsliv m.m. Man bör sedan arbeta för att åstadkomma en reglering som på ett bättre sätt beaktar naturvårdens intressen än vad som hittills har skett.
- Skötselplan och reservatsbeslut behöver revideras så att alla områden som idag utpekats som Natura 2000-naturtyp undantas från skogsbruk.
- En översyn och komplettering av naturtyperna måste göras.
- Om skogsbruk ska tillåtas inom övriga delar av Natura 2000-området bör man genom avtal säkerställa att skogsbruksåtgärderna genomförs med förstärkt naturvårdshänsyn i förhållande till angränsande naturtyper samt naturvärden inom skogsbruksområdet.
- Rövning av träd och buskar på mossarna, inledningsvis vid orrspelsplatsen för att sedan utvidgas mot kanterna. De avverkade träden kan lämnas kvar på platsen. Avverkningen sker vintertid med röjsåg/motorsåg då tunga maskiner inte får användas. Gamla tallar och martallar sparas. Avverkning/frihuggning/gallring bör ej ske under perioden 15 februari till 31 augusti.
- Skapa sandblottor och friställa gamla tallar i åsbarrskogen och taigan.
- Lämna död ved, även stående, om den inte utgör en fara för allmänheten.
- Naturvårdbränningar bör ske efter eventuell avverkning för att gynna mosippan.
- Gallring av gran i lövrika bestånd.
- Kontinuerlig hävd i form av bete eller slåtter. Vid slåtter forslas det slagna materialet bort och vid bete så sträcker sig fållan ända ut till vattnet.

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

Beskrivning av naturtyper och arter

3160 – Myrsjöar (1 ha)

Naturtypen utgörs av en liten sjö – Linsjön – där man förr körde ner sitt lin till sjön, där det rötades.

Naturliga sjöar och småvatten med relativt näringsfattigt vatten som är brunfärgat av torv eller humusämnen, och har ett naturligt lågt pH (3-6). Vegetationen är gles och ofta bestående av flytbladsväxter och akvatiska mossor. Sjöarna är omgivna av myrmarker och kantas ofta av gungflyn.

Myrsjöar är känsliga för företag som ger förändringar i hydrologin, exempelvis dikning och skogsbruk i närliggande områden. Även övergödning är ett hot då tillförsel av näringsämnen orsakar vegetationsförändringar och leder till igenväxning. Införsel av främmande arter kan leda till förändrade konkurrensförhållanden.

3210 – Större vattendrag (317 ha)

Större naturliga vattendrag (huvudfåror och större biflöden av älvar och åar) eller delar av vattendrag med relativt näringsfattigt och klart vatten, som i Östa framför allt utgörs av nedre Dalälven. Det är viktigt att påpeka att naturtypens status i Natura 2000-området är intimt sammankopplad med kvalitén på vattnet och övrig natur inom hela Nedre Dalälvens avrinningsområde!

I Dalälvens nedre lopp finns ett antal fjärdar som åtskiljs av forssträckor. De flesta av fjärdarna är numera reglerade. Färnebofjärden är den ende fjärden med ett helt oreglerat utlopp.

Naturliga vattenståndsvariationer skapar många olika strandmiljöer med hög biologisk mångfald. I mynningsområdet är vattendragen mer näringsrika eftersom eroderat sediment och näring från de övre delarna transporteras nedströms.

Vattendrag är känsliga för övergödning från exempelvis närliggande jordbruk och kvävenedfall och luften. Dämmen för till exempel vattenkraft orsakar drastiska förändringar i vattenståndet och förhindrar olika fiskarter från att vandra upp i vattendraget. Främmande arter är ett hot då de kan konkurrera ut de inhemska.

3260 – Mindre vattendrag (0,6 ha)

Naturtypen utgörs av det vattendrag som löper genom området från angränsande Östa källor inom Ingbokällorna Natura 2000-område. Enligt definitionen har vattendrag av denna typ en vegetation med inslag av flytbladsväxter, undervattensväxter och/eller akvatiska mossor. En viktig förutsättning för naturtypen är oreglerad vattenföring samt fria vandringsvägar. Även naturliga omgivningar med strandskog/svämskog och våtmarker är betydelsefulla för naturtypen. Strandskogen behövs för beskuggning av strandnära partier och för tillgången på substrat i form av nedfallande material, stambaser, socklar och död ved i eller i anslutning till vattendraget.

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

Nuvarande eller ökad vattenreglering är ett stort hot mot naturtypen. Artsammansättningen i vattendraget ska vara naturlig så främmande arter eller fiskstammar får inte förekomma. Försämrade vattenkvalitet genom till exempel spridning eller utsläpp av försurande ämnen, närsalter, miljögifter och grumlande ämnen skadar naturtypen, liksom skogsbruk, hydrologisk påverkan samt exploatering i omgivande strandområden.

6270 – *Silikatgräsmarker (4,3 ha)

Silikatgräsmarker är den vanligaste betesmarkstypen i Sverige och har vanligen en örtrik markvegetation. Markerna är torra till friska och naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, vilket präglar artsammansättningen. Vilka arter som förekommer beror också på geografisk placering och på underlaget. Örtrikedomen gör dem viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. Krontäckningen kan uppgå till 30 %.

Hot mot naturtypen utgörs främst av upphörd hävd och gödningspåverkan, vilka riskerar att helt förändra den typiska artsammansättningen och orsaka igenväxning. Andra hot är expansion av örnbräken som redan finns i naturtypen.

6410 – Fuktängar (0,2 ha)

Fuktängar på jordar med stort inslag av torv, kalk eller lera som är präglade av under lång tid bedriven hävd. Typiskt för naturtypen är starr och blåtåtel, och krontäckningen kan uppgå till 30 %. I vissa fall översvämmas fuktängarna säsongsenligt.

Hot mot naturtypen utgörs främst av upphörd hävd och gödningspåverkan, vilka riskerar att helt förändra den typiska artsammansättningen och orsaka igenväxning. Andra hot är olämplig skötsel, till exempel alltför kraftig röjning av buskar och träd samt överbetning. Även företag som förändrar hydrologin, som till exempel dikning, är ett problem.

7010 – *Högmossar (170 ha)

Två större områden med högmossar finns i området, Stormossen och Joksmossen. Båda är utpräglade högmossar med utbildade mosseplan och laggkanter. Stormossen har ett nästan trädlöst mosseplan medan kanten är bevuxen med gammal tallskog. Några tallar är upp till 390 år gamla. På Joksmossen har tallskogen större utbredning och täcker även stora delar av mosseplanet. Båda mossarna håller långsamt på att växa igen med yngre tall.

Naturtypen omfattar tydligt välvda mossar som har höjt sig över omgivningen och utvecklat ett öppet eller trädklätt mosseplan. Krontäckningen är normalt <30%, men högmossar/partier med högre krontäckning (<100%) förekommer. I naturtypen inkluderas mosseplanet samt omgivande laggkärr och randskog. Mindre vattendrag och sjöar kan förekomma. Mosseplanet är en ombrotrof miljö, vilket innebär att vattenförsörjningen endast sker genom direkt nederbörd. Därmed blir näringshalten

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

och pH-värdet mycket låga, vilket gör miljön artfattig. Naturtypen har en flerårig vegetation som ofta domineras av ris och vitmossor.

Högmossarna är känsliga för verksamheter som stör hydrologin exempelvis dikning, och tunga maskiner får inte framföras då de medför markskador. Näringstillförsel från närliggande jordbruk eller från skogsavverkningar i intilliggande områden orsakar förändringar i florin i den annars näringsfattiga naturtypen, vilket leder till igenväxning.

7140 – Öppna mossar och kärr (21 ha)

Mossar eller fattiga till intermediära kärr som är öppna eller mycket glest trädbevuxna. Vitmossor dominerar i bottenskiktet och starr och ris är vanligt förekommande i fältskiktet.

Naturtypens hydrologi och hydrokemi får inte påverkas negativt, till exempel genom dikning, inom eller utanför Natura-området. Naturtypen är även känsligt för onaturliga vattenståndsfuktuationer beroende på älvregleringar vilka kan leda till igenväxning av de öppna ytorna. Torvbrytning får inte ske och tunga maskiner får ej framföras eftersom det ger körsador och störningar i hydrologin. Genom till exempel spridning eller utsläpp av gödningsämnen, försurande ämnen, närsalter, miljögifter och grumlande ämnen skadas naturtypen, liksom av skogsbruk samt exploatering i eller utanför området.

8230 – Hällmarkstorräng (0,6 ha)

Naturtypen består av stränder med exponerade strandklippor med inget eller endast ett glest träd- och buskskikt. Hällarna är tidvis mycket torra och fältskiktet är i stort sett begränsat till små springor mellan stenarna. Exempel på kärlväxter som förekommer i denna miljö är fetbladsväxter och styvmorsviol, men den dominanta gruppen är skorplavarna.

Naturtypen är känslig för igenväxning eftersom det leder till beskuggning och ansamling av ett förnaskikt, vilket för med sig en förändrad konkurrenssituation. Även övergödning är ogynnsamt, vilket kan uppstå i vissa fall då stora mängder ruttnande alger blåser upp på stränderna. Utsläpp av olja eller andra kemikalier kan helt förstöra naturtypen.

9010 – *Taiga (52 ha)

Naturtypen förekommer på torr till blöt och näringsfattig till näringsrik mark. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100 % och utgörs av barrträd och triviala lövträd. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av exempelvis plockhuggning, bete eller naturliga störningar såsom brand. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Naturtypen hyser vanligtvis en mängd rödlistade arter som

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

gynnas av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved eller brandfält och successionsstadier efter brand.

Naturtypen är känslig för produktionsinriktat skogsbruk vilket skulle medföra att värdefulla funktioner och strukturer försvinner. Exempel på skadliga ingrepp är avverkning (naturvårdsgallring/plockhuggning kan dock behövas), röjning av buskskikt, framförande av motordrivna fordon, markberedning, gödsling och plantering. Avvattningsföretag som ändrar hydrologin och hydrogeologin i området ger försämrade förutsättningar för naturtypen och dess typiska arter. Exploatering, täktverksamhet och vägbyggnation leder till habitatförstörelse och fragmentering. Frånvaro av lövträd och död ved i olika solexponeringsgrad missgynnar många av naturtypens arter.

9050 – Näringsrik granskog (7,5 ha)

I stora delar av den näringsrika granskogen domineras bottenskiktet av husmossa, väggmossa och kranshakmossa. I fältskiktet förekommer bitvis rikligt med blåbär samt örter som till exempel nattviol, kärffibbla, tibast och svart trolldruva. Många arter av taggsvamp och tickor förekommer i området. Gran är det vanligaste trädslaget men tall, asp, björk och sälg förekommer spritt. På gamla träd växer lavar och på den döda veden, som också är boplats för många insekter, växer mossor.

Naturtypen är känslig för produktionsinriktat skogsbruk vilket skulle medföra att värdefulla funktioner och strukturer försvinner. Exempel på skadliga ingrepp är avverkning (naturvårdsgallring/plockhuggning kan dock behövas), röjning av buskskikt, framförande av motordrivna fordon, markberedning, gödsling och plantering. Avvattningsföretag som ändrar hydrologin och hydrogeologin i området ger försämrade förutsättningar för naturtypen och dess typiska arter. Exploatering, täktverksamhet och vägbyggnation leder till habitatförstörelse och fragmentering. Frånvaro av lövträd och död ved i olika solexponeringsgrad missgynnar många av naturtypens arter.

9060 – Åsbarrskog (11,7 ha)

Naturtypen förekommer på rullstensåsar, på deras sluttningar eller vid åsarnas fot, här på Enköpingsåsen. Marken kan vara torr till blöt och näringsfattig till näringsrik, och trädskiktets krontäckningsgrad kan variera mellan 30 och 100 %. Uppe på åsen är tall vanlig och utgör ofta minst 50 % av grundytan, men i nedre delen med relativt ytligt grundvatten ökar mängden gran. I sällsynta fall kan gran förekomma uppe på åsen. Lövinslag förekommer, främst i de nedre delarna. Fältskiktet består bl.a. av ljung, lingon, blåbär och kråkbär. Där markvegetationen saknas eller är låg och gles förekommer sällsynta marksvampar såsom goliatmusseron, lakritsmusseron, skrovlig taggsvamp och orange taggsvamp.

Troligtvis är den utpekade arealen av åsbarrskog i området för liten då det finns åtskilliga hektar skog på åsen som inte klassas som naturtyp men hyser en intressant och för naturtypen typisk funga av mykorrhizasvampar. Den typiska arten mosippa

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

är dessutom hittad på två växtplatser i Östa, varav båda ligger strax utanför utpekad åsbarrskog.

Naturtypen är känslig för skogsbruksåtgärder, täktverksamhet, bebyggelse och annan exploatering, förtätning och igenväxning med gran i tallmiljöer och kvävedeposition.

9080 – * Lövsumpskogar (4,3 ha)

Sumpskogen domineras av lövträd men även blandskog förekommer. På grund av de blöta förhållandena växer träden ställvis på socklar vilket är ett viktigt substrat för många arter. På basen till salixbuskar växer hårklomossan.

Naturtypen är mycket känslig för störningar i hydrologin varför dikningar (även skyddsdikning) i och kring området skulle kunna skada värdena. Produktionsinriktade avverkningar i området har direkt skadlig effekt. Däremot kan en naturvårdsgallring och borttagande av gran vara positivt eftersom granen ibland konkurrerar ut lövträden på sikt. Tunga maskiner får ej framföras eftersom det ger körsador och störningar i hydrologin. Lövsumpskogar är även känsliga för avverkningar i angränsande marker eftersom luftfuktighet påverkas negativt av detta.

91D0 - *Skogsbevuxen myr (8,2 ha)

Naturtypen förekommer på myrar (> 30 cm djupt torvtäcke) som är fuktig-blöt med högt liggande grundvattenyta. Näringsförhållandena är näringsfattiga–intermediära. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100%. Trädslagsblandningen varierar med myrtyp och näringsförhållanden men tall och gran är vanliga trädslag. Kantzonen mellan trädklädd myr och öppen myr är ofta betydelsefull för insekter som kräver båda miljöerna. Fält- och bottenskiktet domineras av ris, halvgräs, och vitmossor.

Skogsbevuxna myrar är känsliga för förändringar i hydrologin och hydrokemin varpå dämning (annat än i naturvårdsändamål) eller avvattningsföretag såsom dikningar och torvbrytning inte får förekomma i eller i anslutning till myren om de skadar naturvärdena. Naturlig dynamik måste få råda med bland annat stormfällningar och översvämningar vilket ger upphov till viktiga strukturer såsom död ved och gamla träd. Skogsbruksåtgärder kan också skada värdena och därför får avverkning, markberedning, plantering och liknande inte förekomma. Spridning av till exempel aska och gödningsämnen i och kring naturtypen ger stora förändringar på vegetationens artsammansättning och orsakar igenväxning.

1383 – Hårklomossa (*Dichelyma capillaceum*)

Arten växer på stenblock, trädbaser och vid basen av buskar utmed stränder till långsamt rinnande vattendrag där vattennivån har stora och naturliga fluktuationer. Den är knuten till den zon som översvämmas och dränks varje år och växer bara vid stränder med ganska stor vattenståndsamplitud.

Förändringar av vattenståndsregim och vattenkvalitet i ett vattensystem kan slå ut arten från många lokaler samtidigt. Den försvinner om vattendraget regleras så att man får en konstant vattennivå eller att vattenståndet fluktuerar ofta. Troligen utgör

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

även övergödning ett stort hot. När näringsnivåerna i vattnet ökar kan andra arter konkurrera ut hårklomossan. Sverige har ca 90 % av de kända europeiska lokalerna, varför vårt ansvar för arten är stort.

Bevarandemål

3160 – Myrsjöar

Arealen myrsjö på 1 ha ska bibehållas. En opåverkad hydrologi gynnar den karakteristiska våtmarksvegetationen i strandlinjen. Oreglerade förhållanden skall upprätthållas och negativ påverkan från eventuella tidigare regleringar, rensningar eller dikningar minimeras. Vattenkvaliteten ska vara tillräckligt god och den antropogena belastningen av närsalter, miljögifter och grumlande ämnen begränsas. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de för naturtypen typiska arterna bör ske. Främmande arter eller fiskstammar ska ej inverka negativt på artsammansättningen eller variationen av arter genom ändrade konkurrensförhållanden eller smittspridning.

3210 – Naturliga större vattendrag

3260 – Mindre vattendrag

Arealen naturliga större vattendrag ska vara minst 317 ha och arealen mindre vattendrag ska vara 0,6 ha. Vattnets forna inverkan på såväl land- som vattenmiljöer ska återskapas i så stor utsträckning som möjligt, och målet är att återfå en naturligare vattenregim. Naturtypen ska hysa självreproducerande bestånd av de typiska fiskarterna. Typiska arter är till exempel stensimpa, öring och harr. Främmande arter eller fiskstammar får inte förekomma i naturtypen och vattnets kvalitet ska vara oförändrad eller förbättrad. Naturtypens omgivningar med strandskog/svämskog, våtmarker och mader ska vara oförändrade eller förbättrade både när det gäller kvantitet och kvalitet. Vattenkvaliteten ska vara god sedd till naturtypens definition.

6270 – *Silikatgräsmarker

Arealen silikatgräsmark ska vara minst 4,3 ha. Naturtypen ska bestå av öppen gräsmark med en vegetation präglad av beteskontinuitet. Typiska arter, till exempel gullviva, prästkrage, backnejlika, svart- och rödkämpar, liten och stor blåklocka, brudbröd samt ögontröst ska förekomma. Negativa indikatorer som hundkäx, brännässla, örnbräken, krusskräppa, grenrör, hundäxing eller hässlebrodd får inte finnas i mer än enstaka exemplar. Förekomst av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdat landskap ska vara sparsam till måttlig. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma. Svamparna ögonnopping och korpnopping ska finnas i området.

6410 – Fuktängar

Arealen fuktängar är minst 0,2 ha. Naturtypen består av fuktig, hävdad gräsmark. Vegetationen domineras ofta av olika starrarter och blåtåtel. Minst 95 % av arealen ska vara avbetad varje år vid vegetationsperiodens slut. Vedartad

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

igenväxningsvegetation ska inte förekomma. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de för naturtypen typiska arterna bör ske.

7110 – *Högmosse

Arealen högmosse är minst 170 ha. Hydrologin ska vara ostörd och täckningsgraden av hydromorfologiska strukturer så som tuvsträngar, mjukmattor med mera ska bibehållas. Krontäckningen ska inte överstiga 30 % och vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma, men salixarter kan vara fördelaktiga för insekter och mollusker som lever i naturtypen. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de för naturtypen typiska arterna bör ske. Markspelande orre ska finnas på områdets båda högmossar.

7140 – Öppna mossar och kärr/gungflyn

Arealen ska vara minst 21 ha. Våtmarkerna ska vara öppna eller mycket glest trädbevuxna, och ingen igenväxningsvegetation ska förekomma. Dock kan salixarter vara fördelaktiga för insekter och mollusker som lever i naturtypen och får förekomma sparsamt. De hydrologiska förhållandena ska vara opåverkade av dikningsingrepp eller liknande. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de för naturtypen typiska arterna bör ske. I kärren växer olika arter av mossa, och vitmossan är en typisk art.

8230 – Hällmarkstorräng

Arealen ska vara bibehållas på 0,6 ha. Där ska finnas en gles, perenn vegetation av gräs och örter, typiska arter är till exempel tjärblomster, gul fetknopp och styvmorsviol. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de för naturtypen typiska arterna bör ske. Naturtypen får inte bli igenväxt av träd eller buskar.

9010 – *Taiga

Naturtypens areal ska vara minst 52 ha. Skogen ska vara flerskiktad och rik på stående och liggande död ved samt gamla och grova träd. Trädskiktet i barrblandskogen domineras av gran, men där ska även finnas gott om tall och lövträd. I hällmarkstallskogen ska trädskiktet domineras av tall. Grova och vidkroniga lövträd och tallar ska inte vara trängda av andra träd. Hydrologin ska vara ostörd. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de för naturtypen typiska arterna bör ske. Typiska arter är till exempel knärot, tagellav, spillkråka och tjäder.

9050 – Näringsrik granskog

Arealen ska vara minst 7,5 ha. Skogen ska vara flerskiktad och rik på stående och liggande död ved samt gamla och grova träd. I trädskiktet ska gran dominera men det ska även finnas gott om tall och löv i träd- och buskskiktet. Hydrologin ska vara ostörd. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de för naturtypen typiska arterna bör ske. Typiska arter är till exempel blåsippa, knärot, kärrfibbla, trolldruva och kranshakmossa. Även mykorrhizasvampar som till exempel koppartaggsvamp och dofttaggvamp ska finnas i området.

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

9060 – Åsbarrskog

Arealen åsbarrskog ska vara minst 11,7 ha. Tallar lämpliga för reliktböck och åttafläckig praktbagge ska hållas fria från igenväxningsvegetation. Lämpliga miljöer för mosippan ska återskapas. Sandblottor ska förekomma i naturtypen. Död ved ska vara allmänt förekommande i området. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de för naturtypen typiska arterna bör ske. Typiska arter är till exempel mosippa, reliktböck och tallticka. Även svamparterna talltaggsvamp och lakritsmusseron ska finnas i området.

9080 – *Lövsumpskog

Arealen ska vara minst 4,3 ha eller öka. Skogen ska vara flerskiktad och rik på stående och liggande död ved samt gamla och grova träd. Träd- och buskskiktet ska domineras av triviallöv och/eller ask, andelen gran ska vara mycket liten. Grova och vidkroniga lövträd är solbelysta och är inte trängda av andra träd. Hydrologin ska vara ostörd. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de för naturtypen typiska arterna bör ske. Typiska arter är till exempel mindre hackspett, entita, järpe, kärrbräken, terpentimossa och trubbfjädermossa.

91D0 – *Skogsbevuxen myr

Naturtypens area ska vara minst 8,2 ha. Hydrologin ska vara ostörd och inte. Skogen ska vara flerskiktad och rik på stående och liggande död ved (20 %) samt gamla och grova träd. Trädskiktet ska domineras av tall med inslag av lövträd, andelen gran ska vara liten. Grova och vidkroniga tallar är solbelysta och är inte trängda av andra träd. Hydrologin ska vara ostörd. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de för naturtypen typiska arterna bör ske.

1383 – Hårklomossa (*Dichelyma capillaceum*)

Hårklomossan förekommer på till exempel stenblock och trädbaser utmed stränder i området som regelbundet översvämmas. Dessa strandmiljöer ska bevaras och naturlig vattenregim i form av översvämningar ska uppträda regelbundet. Artens livsmiljö får inte utsättas för övergödning eller försurning.

Bevarandetillstånd idag

Stormossens bevarandetillstånd har förbättrats då en röjning av igenväxningsvegetation har utförts, men betraktas ännu inte som gynnsamt. Fler röjningar behövs, och mycket av det som idag klassas som öppen mosse liknar snarare skogsbevuxen myr. De övriga myrmarkerna är för igenväxta och anses inte ha gynnsamt bevarandetillstånd. I ett av områdena med näringsrik granskog finns det bävvar som faller träd, vilket skapar mer död ved och därför gör bevarandetillståndet mer gynnsamt. Åsbarrskogens bevarandetillstånd är inte gynnsamt, då markmaterialet eroderar, vilket i och för sig har blivit ett karaktäristiskt inslag i Östaområdet och därför är intressant för friluftslivet. I dagsläget hävdas inte alla betesmarker, vilket gör dem igenväxta och tuviga och anses därför inte ha uppnått ett gynnsamt bevarandetillstånd. Dock är silikatgräsmarken vid Östa samhälle fint

2016-12-15

Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

hävdad och öppen och anses ha ett gynnsamt bevarandetillstånd. Vattendragen har antagligen inte ett gynnsamt bevarandetillstånd då Dalälven är uppdämd för åtskilliga vattenkraftverk.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

- Befintliga diken, nydikning eller annat som kan bidra till markavvattning.
- Brist på död ved.
- Fortsatt igenväxning av myr- och gräsmarker.
- Upphörd hävd och övergödning vilket orsakar igenväxning och förändrad artsammansättning.
- Oaktsam röjning, kraftig markstörning eller överbete.
- Lokal störning från friluftslivet.
- Främmande arter i vattendragen kan orsaka förändringar i näringsväven.
- Dämmen som orsakar onaturlig vattenfluktuation samt förhindrar fiskarter från att vandra upp i vattendragen.
- Skogsbruk utan tillräcklig hänsyn till utpekade naturtyper inom Natura 2000-området. Skogsbruksåtgärder utan tillräcklig hänsyn (det vill säga utan normal hänsyn enligt skogsvårdslagens bestämmelser) i anslutning till området.
- Utsläpp av olja eller andra kemikalier samt försurning.
- Igenväxning av gran i lövrika bestånd.
- Exploatering av strandområden.

Bevarandeåtgärder

- För att de Natura 2000-naturtyper och arter som är knutna till Nedre Dalälven och dess strandnära miljöer skall nå och/eller bibehållas i gynnsamt bevarandetillstånd bör en större och mer naturlig vattenståndsvariation skapas. Det bör därför utredas vilka effekter en mer naturvårdsanpassad reglering av Nedre Dalälven får på övriga samhällsintressen så som energiförsörjning, jordbruk, säkerhet, turism och friluftsliv m.m. Man bör sedan arbeta för att åstadkomma en reglering som på ett bättre sätt beaktar naturvårdens intressen än vad som hittills har skett.
- Skötselplan och reservatsbeslut behöver revideras så att alla områden som idag utpekats som Natura 2000-naturtyp undantas från skogsbruk.
- En översyn och komplettering av naturtyperna måste göras, speciellt med avseende på åsbarrskog där ytterligare skogsarealer kan behöva pekas ut.
- Om skogsbruk ska tillåtas inom övriga delar av Natura 2000-området bör man genom avtal säkerställa att skogsbruksåtgärderna genomförs med förstärkt naturvårdshänsyn i förhållande till angränsande naturtyper samt naturvärden inom skogsbruksområdet.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Bevarandeplan
ÖSTA

13(13)

2016-12-15

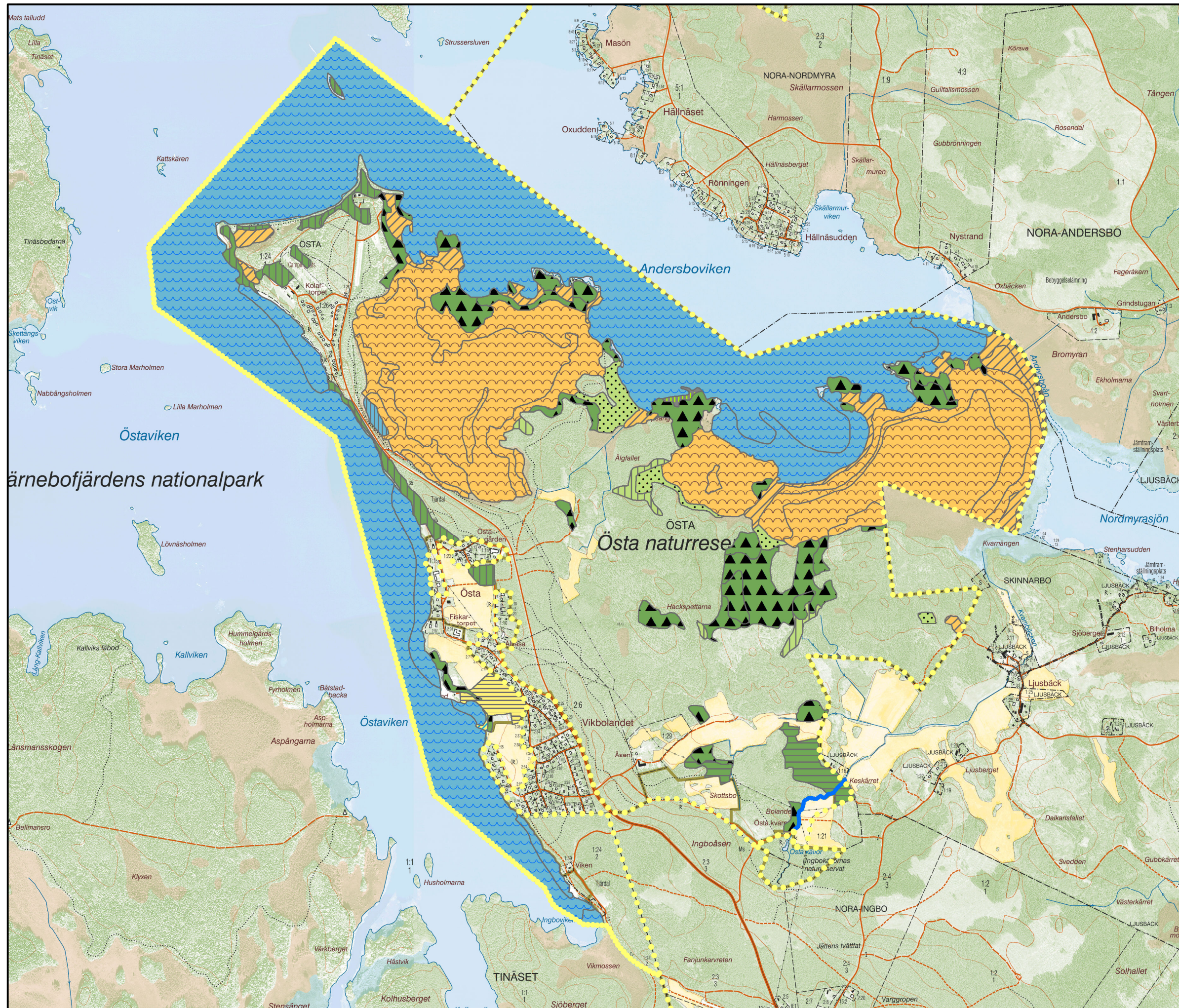
Dnr: 511-2367-16
Dossier: 0331-02-113

- Rövning av träd och buskar på mossarna, inledningsvis vid orrspelsplatsen för att sedan utvidgas mot kanterna. De avverkade träden kan lämnas kvar på platsen. Avverkningen sker vintertid med röjsåg/motorsåg då tunga maskiner inte får användas. Gamla tallar och martallar sparas. Avverkning/frihuggning/gallring bör ej ske under perioden 15 februari till 31 augusti.
- Skapa sandblottor och friställa gamla tallar i åsbarrskogen.
- Lämna död ved, även stående, om den inte utgöra en fara för allmänheten.
- Småskalig naturvårdsbränning för att gynna mosippa.
- Gallring av gran i lövrika bestånd.
- Kontinuerlig hävd i form av bete eller slåtter. Vid slåtter forslas det slagna materialet bort och vid bete så sträcker sig fållan ända ut till vattnet.
- Vid avverkning tillämpas luckhuggning, och kantzoner mot jordbruks- och myrmark lämnas.
- Vandringslederna hålls tydliga och fria från ris och vindfällen. Materialet läggs vid sidan av leden och forslas inte bort. Spängerna lagas vid behov.

Bilaga

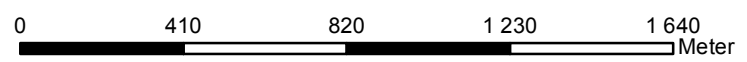
1. Naturtyper enligt Natura 2000

Bilaga 1. Naturtyper enligt Natura 2000.
 Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
 Bevarandeplan 2016-12-15,
 dnr 511-2367-16.
Natura 2000-området Östa,
SE0210369, Kommun: Heby.

Naturtyper

- Gräns Natura 2000
- 3260 - Mindre vattendrag
- 3160 - Myrsjöar
- 3210 - Större vattendrag
- 6270 - Silikatgräsmarker
- 6410 - Fuktängar
- 7110 - Högmossar
- 7140 - Öppna mossar och kärr
- 8230 - Hällmarkstorräng
- 9010 - Taiga
- 9050 - Näringsrik granskog
- 9060 - Åsbarrskog
- 9080 - Lövsumpskog
- 91D0 - Skogbevuxen myr

1:19 000

